

Nr 50.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående överlåtelse av mark från kronoegendomen Stora kungsladugården nr 1 i S:t Nikolai socken av Södermanlands län till Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag för utvidgning av bolagets järnvägsstation i Nyköping; given Stockholms slott den 31 december 1915.

Under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen

att — med ändring av vad 1914 års senare riksdag beslutit i fråga om överlåtelse av mark från kronoegendomen Stora kungsladugården nr 1 i S:t Nikolai socken av Södermanlands län till Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag — medgiva, att det till berörda kronoegendom hörande område om 0,7590 hektar, vilket å en av lantmäteriauskultanten C. Axel Forsbäck år 1915 upprättad karta angivits såsom ägofigurerna 1—17, må mot den ersättning av statsmedel till statens domäners fond samt under de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t kan bestämma, överlätas å nämnda järnvägsaktiebolag för utvidgning av bolagets järnvägsstation i Nyköping ävensom att sagda ersättning må utgå av möjligen uppkommande besparingar å de av riksdagen för statsbanan Järna—Norrköping anvisade anslag eller, om sådana besparingar ej därtill lämna tillgång, av Kungl. Maj:t förskjutas av tillgängliga medel.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*Oscar von Sydow.*

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 december 1915.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
 Statsråden HASSELROT,
 VON SYDOW,
 friherre BECK-FRIIS,
 STENBERG,
 LINNÉR,
 MÖRCKE,
 VENNERSTEN,
 WESTMAN,
 BROSTRÖM.

 Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anförde chefen för civildepartementet, statsrådet von Sydow följande:

Proposition
 till 1914 års
 senare
 riksdag.

Såsom framgår av Kungl. Maj:ts proposition, nr 241, till 1914 års senare riksdag, hade järnvägsstyrelsen uti skrivelse den 25 maj 1914 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta utförande av vissa närmare angivna anordningar i Nyköping i och för trafikutbyte mellan statsbanan Järna—Norrköping och Oxelösund—Flen—Västmanlands järnväg, vilka anordningar för statsbanans vidkommande av styrelsen beräknats kosta 229,000 kronor, samt för påbörjande av desamma bevilja ett anslag för år 1915 av 50,000 kronor. Därjämte hade järnvägsstyrelsen anhållit om medgivande, att viss, å en skrivelsen bifogad planritning — vilken såsom bilaga 2 vidfogats det till nämnda proposition hörande statsrådsprotokoll — med grön streckning utmärkt, staten tillhörig mark måtte få användas för anläggningarna i fråga.

Vidkommande denna styrelsens framställning om markupplåtelse tillåter jag mig erinra, att enligt av styrelsen med Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag och Nyköpings stad träffad överenskommelse beträffande utförande av omförmälda anordningar det skulle åligga styrelsen att utverka, att all för anordningarna erforderlig, kronan tillhörig mark tillhandahölles för avsedda ändamål, medan all övrig erforderlig mark skulle tillhandahållas av Nyköpings stad. Enligt vad i ärendet upplystes skulle den mark, om vars upplåtande styrelsen gjorde framställning, tillhöra kronoegendomen Stora kungsladugården nr 1 i S:t Nikolai socken av Södermanlands län och innehålla omkring 1,34 hektar. Området skulle erfordras för utvidgning av Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägs station i Nyköping och skulle enligt berörda överenskommelse med äganderätt överlämnas till nämnda järnväg.

Med anledning av järnvägsstyrelsens sålunda gjorda framställning föreslog Kungl. Maj:t, bland annat, riksdagen

dels besluta utförande av anläggningar i Nyköping för trafikutbyte mellan statsbanan Järna—Nyköping—Norrköping, å ena, samt Oxelösund—Flen—Västmanlands järnväg, å andra sidan, för en kostnad, såvitt å staten belöpte, ej överstigande 229,000 kronor samt för ändamålet för år 1915 anvisa ett anslag av 50,000 kronor ävensom medgiva, att av möjligen uppkommande besparingar å de av riksdagen för nämnda statsbana anvisade anslag finge till ifrågavarande anläggningars utförande användas ett belopp av intill 179,000 kronor;

dels ock medgiva, att det område av omkring 1,34 hektar, vilket å den vid järnvägsstyrelsens i ärendet ingivna skrivelse den 25 maj 1914 fogade planritning betecknats med grön streckning och vilket tillhörde nyssnämnda kronoegendom Stora kungsladugården nr 1, finge mot den ersättning av statsmedel till domänfonden samt under de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t kunde bestämma, överlätas å Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag för utvidgning av dess järnvägsstation i Nyköping ävensom att berörda ersättning finge utgå av ovannämnda besparingar eller, om besparingarna ej därtill lämnade tillgång, av Kungl. Maj:t förskjutas av tillgängliga medel.

I skrivelse den 22 september 1914, nr 272, anmälde riksdagen, att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning blivit bifallen av riksdagen.

Riksdagens
skrivelse.

Därefter har Kungl. Maj:t uti brev till järnvägsstyrelsen av den 1 oktober 1914, bland annat, medgivit, att förenämnda, till kronoendo-

Kungl. Maj:ts
beslut den
1 oktober
1914.

men Stora kungsladugården nr 1 hörande område finge överlätas, att genast tillträdas, å Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag för utvidgning av dess järnvägsstation i Nyköping, ävensom föreskrivit, att för ifrågavarande markupplåtelse skulle till statens domäners fond av statsmedel utgå ersättning, vars belopp Kungl. Maj:t, på särskild framställning av domänstyrelsen, framdeles ville bestämma.

Järnvägs-
styrelsens
framställning
den 31 juli
1915.

Järnvägsstyrelsen har nu uti skrivelse till Kungl. Maj:t av den 31 juli 1915 med bifogande av en av lantmateriauskultanten C. Axel Forsbäck år 1915 upprättad karta över en del av Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägs bangård i Nyköping, vilken karta torde såsom bilaga få åtfölja dagens protokoll, anført följande:

Vid den uppmätning och kartläggning av det för stationsutvidgningen erforderliga området, som på föranstaltande av styrelsen skett genom lantmateriauskultanten Forsbäck, hade det, på sätt inhämtades av nyssnämnda, över förrättningen upprättade karta med tillhörande beskrivning, befunnits, att norra delen av det å förberörda, styrelsens skrivelse av den 25 maj 1914 bifogade planritning angivna området icke tillhörde kronoegendomen Stora kungsladugården nr 1. Tillförordnade förste lantmätaren i Södermanlands län hade även i tjänsteutlåtande av den 13 juli 1915 meddelat, såväl att den å Forsbäck's karta angivna gränsen för nämnda kronoegendom vore i överensstämmelse med vad de i länets lantmäterikontor befintliga kartor utvisade, som att det intill och norr därom belägna, järnvägen icke tillhöriga området ägdes av Nyköpings stad. Den del av kronoegendomen, som för utvidgning av ifrågavarande station behövde tagas i anspråk av det område, som utmärktes å ovanberörda planritning, utgjorde, i stället för uppgivna 1,34 hektar, allenast 0,6460 hektar, omfattande ägofigurerna 4—18 å kartan.

Den norr därom belägna, Nyköpings stad tillhöriga mark, som enligt planritningen erfordrades för stationsutvidgningen, vore staden jämlikt ovanberörda överenskommelse skyldig att kostnadsfritt upplåta för ifrågavarande ändamål.

Emellertid hade det visat sig, att utöver angivna markområdet om 0,6460 hektar av Stora kungsladugården nr 1 krävdes, enligt en vid överenskommelsen fogad plan för ombyggnad av Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägs station i Nyköping, förvärv av ytterligare mark från samma egendom för utläggning av ett utryckningsspår i bangårdens södra ända. Det härför erforderliga området vore å Forsbäck's karta angivet med ägofigurerna 1, 2 och 3 samt innefattade enligt den till kartan hörande beskrivningen en areal av sammanlagt 0,2350 hektar.

För här omhandlade ändamål skulle således av berörda kronoegendom icke behöva tagas i anspråk mer än tillsammans 0,8810 hektar i stället för, såsom riksdagen medgivit, 1,34 hektar. Den ersättning till domänfonden, som enligt riksdagens bestämmande skulle utbetalas för markupplåtelsen, komme alltså icke att uppgå till det belopp, som förutsattes, då riksdagen fattade beslut i ärendet.

På grund av vad styrelsen sålunda anført, har styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes medgiva, att ovan omförmälda, till kronoegendomen Stora kungsladugården nr 1 hörande område om 0,2350 hektar

finge överlåtas, att genast tillträdas, å Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag.

Domänstyrelsen har i infortrat utlåtande av den 10 september 1915 — med överlämnande av yttranden av kronoegendomens arrendator, kronofogden i orten samt domänintendenten, förste lantmätaren och Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län — meddelat, att egendomen i fråga vore genom styrelsens kontrakt den 11 januari 1901 utarrenderad på tjugu år till den 14 mars 1923 mot ett årligt arrende av 6,150 kronor och under villkor, förutom annat, att, där sådant för allmännyttigt ändamål å kronans vägnar fordrades, arrendatorn vore skyldig avstå egendomen tillhörig mark ävensom inkomstgivande lägenhet mot åtnjutande av minskning i arrendeavgiften, motsvarande den förlust honom tillskyndades. Styrelsen har vidare anfört, att styrelsen ej hade något att erinra mot att ifrågavarande område av egendomen upplättes, dock mot ersättning till domänfonden för den minskning i ägovärdet och i arrendet, som av upplåtelsen bleve en följd.

Domän-
styrelsen.

Järnvägsstyrelsen har sedermera i skrivelse till Kungl. Maj:t av den 25 oktober 1915 anfört, att, såsom av den utav lantmäteriauscultanten Forsbäck upprättade kartan med tillhörande beskrivning framginge, ägofiguren 18, innehållande en areal av 0,1220 hektar, utgjordes av gammal landsväg, vilken såsom sådan, i trots av vad som uppgaves i karte-beskrivningen, icke torde tillhöra ovanberörda egendom. På grund härav borde den angivna områdesarealen, 0,6460 hektar, minskas med förestående 0,1220 hektar, vadan, om till den återstod av 0,5240 hektar, som då uppstode, lades det område, som innefattades av ägofigurerna 1, 2 och 3 å kartan om sammanlagt 0,2350 hektar, för här omhandlade ändamål av kronoegendomen icke skulle behöva tagas i anspråk mer än tillsammans 0,7590 hektar i stället för, såsom riksdagen medgivit, 1,34 hektar.

Järnvägs-
styrelsens
skrivelse
den 25
oktober 1915.

Såsom jag redan framhållit har 1914 års senare riksdag bifallit Kungl. Maj:ts proposition, att ett å propositionen bifogad planritning angivet område av omkring 1,34 hektar, vilket ansågs till alla delar tillhöra kronoegendomen Stora kungsladugården nr 1 i S:t Nikolai socken av Södermanlands län, finge, mot viss ersättning av statsmedel till domänfonden och under vissa villkor i övrigt, överlåtas å Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag för utvidgning av bolagets järnvägsstation i Nyköping. Det har emellertid vid kartläggning av det område, som avsågs med riksdagens nämnda beslut, visat sig, att av detsamma

Departements-
chefen.

endast 0,5240 hektar tillhör kronoegendomen, under det att den övriga delen äges av Nyköpings stad, som enligt träffad överenskommelse är skyldig att kostnadsfritt tillhandahålla densamma. Men därjämte har framgått, att järnvägsaktiebolaget, utöver dessa 0,5240 hektar, av kronoegendomens mark för nu ifrågavarande ändamål behöver ytterligare 0,2350 hektar, liggande utom det område, vars upplåtande på sin tid var föremål för riksdagens prövning. Då den markareal av kronoegendomen, eller tillhopa 0,7590 hektar, som för järnvägsanläggningen sålunda skulle erfordras, är mindre än den, som vid 1914 års senare riksdag förutsattes bliva för ändamålet behöfelig, torde visserligen inga betänkligheter finnas mot ett bifall till den av järnvägsstyrelsen begärda upplåtelsen, men lär emellertid på grund av nyss angivna förhållande förnyad framställning i ämnet böra avlätas till riksdagen.

I fråga om ersättningen för områdets upplåtande samt de villkor i övrigt, under vilka upplåtelsen må ske, synas enahanda bestämmelser böra meddelas som de, vilka beslutades av 1914 års senare riksdag.

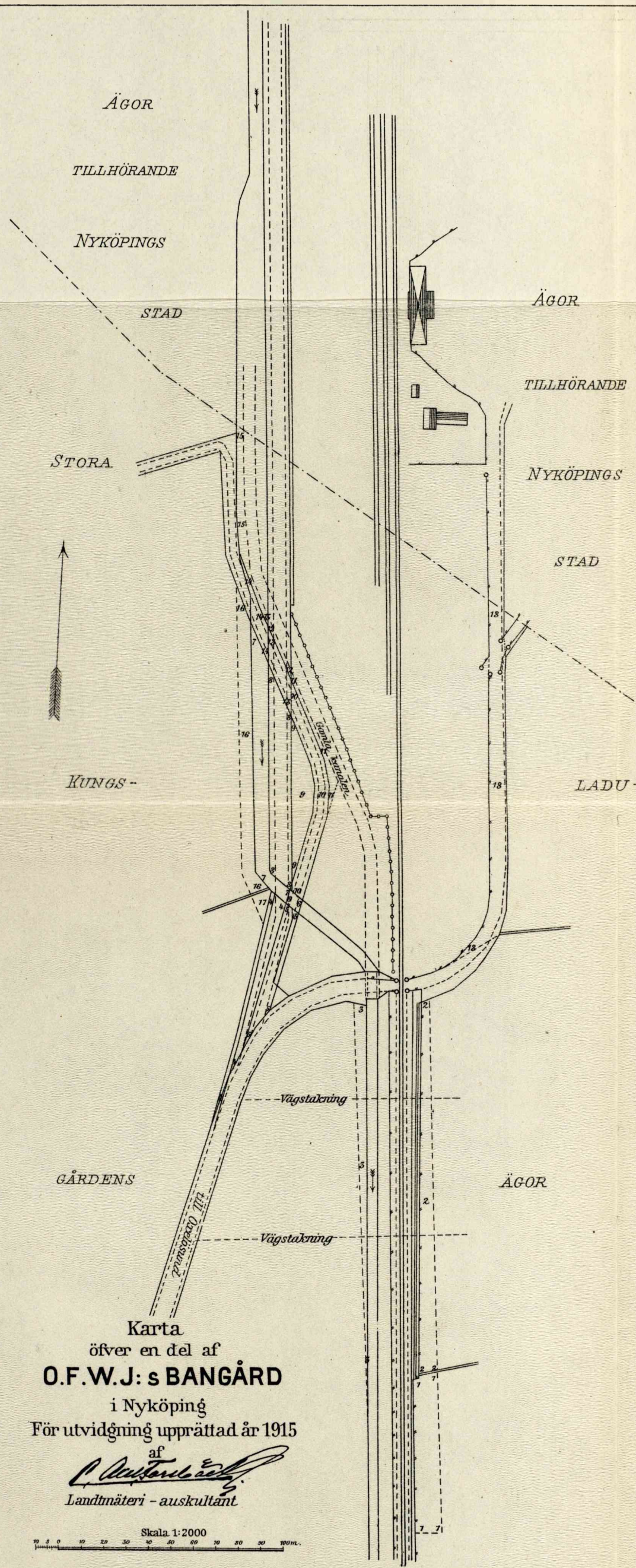
Under återopande av vad jag sålunda anført, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att — med ändring av vad 1914 års senare riksdag beslutit i fråga om överlåtelse av mark från kronoegendomen Stora kungsladugården nr 1 i S:t Nikolai socken av Södermanlands län till Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag — medgiva, att det till berörda kronoegendom hörande område om 0,7590 hektar, vilket å en av lantmäteriauskultanten C. Axel Forsbäck år 1915 upprättad karta angivits såsom ägofigurerna 1—17, må mot den ersättning av statsmedel till statens domäners fond samt under de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t kan bestämma, överlätas å nämnda järnvägsaktiebolag för utvidgning av bolagets järnvägsstation i Nyköping ävensom att sagda ersättning må utgå av möjligen uppkommande besparingar å de av riksdagen för statsbanan Järna—Norrköping anvisade anslag eller, om sådana besparingar ej därtill lämna tillgång, av Kungl. Maj:t förskjutas av tillgängliga medel.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till riksdagen avlätas.

Ur protokollet:

Niklas A. Lindhult.

Karta
 öfver en del af
O.F.W.J:s BANGÅRD
 i Nyköping
 För utvidgning upprättad år 1915

af
C. Andersson
 Landtmäteri - auskultant

Skala 1:2000
 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 m.